
V Centru Malach si lze poslechnout i hlasy válečných uprchlíků

V Centru Malach si lze poslechnout i hlasy válečných uprchlíků

Již tři roky funguje při Matematicko-fyzikální fakultě UK [Centrum vizuální historie Malach](#), které studentům, pedagogům, badatelům i nejširší veřejnosti zpřístupňuje několik archivů životopisných rozhovorů s pamětníky 2. světové války a dalších událostí minulého století. Novinkou je archiv Hlasy uprchlíků – Refugee Voices.

Slavnostní setkání ke třetímu výročí existence Centra Malach proběhlo 28. ledna v prostorách MFF UK na Malostranském náměstí za účasti řady významných hostů z Čech i zahraničí. Úvodního slova se ujal rektor Univerzity Karlovy prof. Václav Hampl, který připomněl účel, k němuž je projektu Malach určen. „Základním impulzem bylo utrpení lidí v továrnách na smrt, do nichž vyústila rasová nenávisť, vypjatý nacionalismus a xenofobie (které, mimochodem, jak jsme bohužel měli možnost zažít v uplynulých dnech, jsou do jisté míry stále aktuálním problémem i v naší české současnosti). Všechny podobné projekty, které byly zahájeny již bezprostředně po skončení druhé světové války, měly a mají sloužit jako memento, abychom nezapomněli na dobu, kdy selhala naše civilizace a kdy se i věda zpronevěřila své úloze sloužit lidem a snažila se legitimizovat scestné teorie, ideologie a konání,“ řekl rektor.

Ústředním tématem prezentace projektu se stalo zpřístupnění dalšího zdroje, kterým je archiv *Hlasy uprchlíků – Refugee Voices*. Sbírkou 150 filmových interview shromáždila v roce 2003 britská Association of Jewish Refugees, rozhovory jsou vedeny v angličtině a zachycují také životní osudy několika československých rodáků. Kromě samotných nahrávek jsou k dispozici i doslovné textové přepisy. „Věříme, že se nám během roku 2013 podaří rozvinout spolupráci s dalšími organizacemi a rozšířit dostupné zdroje o další cenné sbírky orální historie,“ naznačil plány Centra jeho koordinátor Jakub Mlynář.

V Archivu vizuální historie Nadace šoa přístupném on-line je v tuto chvíli shromážděno bezmála 52 000 interview, která byla natočena v letech 1994–2000 v 56 zemích a ve 32 různých jazycích. Nahrávky lze prohledávat na základě jmen osob, místa nebo data narození, klíčových slov a mnoha dalších kritérií. „Systém se stále zdokonaluje, přibýly například kontextové nápovědy, vyskakují vám synonyma a systém klíčových slov se neustále kurátorsky čistí,“ upozornil Martin Šmok, spolupracovník Nadace šoa.

Výhradně pro český jazyk je k dispozici také fulltextové vyhledávání, vytvořené odborníky ze Západočeské univerzity v Plzni. Díky tomuto vyhledávači lze v nahrávkách rozhovorů najít libovolná slova a fráze. Například vyhledání určité přezdívky ve vzpomínkách na pobyt v Terezíně umožní odborníkům rekonstruovat tajný náboženský život nebo obchod s potravinami v pevnosti.

V budoucnu by se měl archiv rozšířit ještě o svědectví lidí přeživších genocidy v Arménii, Rwandě a Kambodži.